

Staflinide (Coleoptera: Staphylinidae) noi pentru fauna României

F. PATKO

Summary

New species of Staphilinidae (Coleoptera) for Romania

The present paper exhibits four Staphilinidae (subfamily Omaliinae) species which are new for Romanian entomological fauna. These species (*Acrolocha amabilis* HEER., *Hapalarea distincticornis* BAUDI, *Phloeonomus monilicornis* GYLLENH., and *Lathrimaeum prolongatum* ROTTENB.) had a very low relative abundance. The studies have been carried out in the Harghita Mountains (East Carpathians). The areas has a specific climate which characterizes subalpine (carpathian) mountains. The following ecosystems have been investigated: A. - *Quercus-petraea-carpinetum*; B. - *Aconito-Fagetum*; C. - *Fagio-Piceetum*; D. - *Abieti-Piceion* in *Vaccinio-Oxycocco-Piceetae*; E. - *Oxycocco-Sphagneta* et *Nardo-Calluneta*.

Lucrarea de față reprezintă prima contribuție la studiul faunistic și ecologic al staflinidelor din Munții Harghita. Cercetările le-am efectuat în anii 1991 și 1992.

Stațiunile de colectare au fost alese pe baza structurii vegetației și distribuția lor altitudinală:

A. pădure de stejar pedunculat (*Quercus petraea* Matt.) situate la 600 m altitudine;

B. pădure de fag (*Fagus sylvatica* L.) cu un relief destul de variat și cu urmările caracteristice ale defrișării anterioare. (997 m)

C. pădure fag amestecat cu molid (*Picea excelsa* L.) și molidiș de amestec: *Fagion-Piceetum* cu dominația molidului. (1076 m)

D. pădure de molid și molidiș pur (*Vaccinio-Piceetum*), situate pe un versant nordic cu un microclimat specific. (1428 m)

E. pășune subalpină cu un microclimat specific, cu vegetație caracteristică (*Oxycocco-Sphagneta* și *Nardo-Calluneta*) (1671 m). Solul acestei stațiuni de colectare este cel mai subțire.

Relieful ecosistemelor studiate este relativ variat incluzând forme colinare până la cele de stâncărie. Relieful din stațiunea E prezintă un platou înierbat înconjurat de stâncării. Nebulozitatea este relativ mare tot timpul anului.

Material și metode

Colectările au fost efectuate în anii 1991 și 1992. În acest timp am reușit să colectez 2249 de indivizi (staflinide) dintre care au fost 2206 de adulți și 43 de larve. Staflinidele fiind un grup de coleoptere cu mărime corporală relativ mică (între 0,5 și 25 mm) și cu abundență redusă, sunt greu de colectat. Grupându-le după mărimea corporală

putem vorbi despre micro și macrostaflinide. *Microstaflinidele* (1 - 5 mm) se găsesc în general în ciuperci, calicii florale, excremente, putregai, frunzar etc. *Macrostaflinidele* (5 - 25 mm) se găsesc în frunzare, excremente, sol, nisip, lemn în putrefacție, cadavre, mușuroaie de furnici. Din prelucrarea materialului a rezultat că în aceste ecosisteme foresatiere sunt prezente 139 de specii de staflinide, dintre care 4 specii nu au fost semnalate în unele lucrări publicate anterior, dedicate acestui grup (FUSS, 1860; GANGLBAUER, 1895).

Colectările s-au făcut cu capcane de sol tip BARBER și cu sita REITER. Astfel am putut analiza mai bine edafofauna solurilor specifice ecosistemelor studiate. În afară de aceste tipuri de colectări am controlat și excrementele din care am extras atât adulți cât și larve de staflinide. Indivizi colectați au fost preparați în prealabil la fața locului. Cei vii au fost omorâți în cloroform și introduși în fiole sau cutiuțe din material plastic, care au fost apoi etichetate. Determinarea precisă a staflinidelor se face după conformația și structura aedoeagusului la masculi.

Rezultate și discuții

Au fost identificate următoarele patru specii noi pentru fauna României:

1. *Acrolocha amabilis* (HEER, 1841) (Fig. nr. 1)

Adultul, (2,8 - 3,2 mm lungime) prezintă dungi pronunțate pe cap. Pronotul este punctat adânc și des. Lățimea totală a elitrelor este puțin mai mare decât lungimea lor. Pronotul și elitrele sunt de culoare roșie-gălbui. Capul și abdomenul exceptând vârful acestuia sunt brun închise. Primele 5 articole antenare sunt de culoare galbenă. Din materialul colectat am identificat 20 ♀♀ și 7 ♂♂. Specia este răspândită în Europa de Sud-Est și Europa Centrală. În România se cunoaște numai din Munții Harghita.

2. *Hapalarea distincticornis* (BAUDI, 1869) (Fig. 2).

Lungimea = 2 mm. Adultul are capul mult bombat, de culoare neagră. Unghiurile posterioare ale pronotului, umerii elitrelor și vârful abdomenului sunt roșiatic. Aparatul bucal, elitrele și picioarele sunt de culoare galben - roșiatic. Corpul prezintă o pilozitate fină. Pronotul este mai lat decât lung. Din materialul colectat am identificat un individ mascul. Locul de colectare a fost stațiunea C, într-un molidiș de amestec. Specia se cunoaște din Munții Alpi și Munții Harghita (Carpații Orientali).

3. *Phloeonomus monilicornis* (GYLLENHAL, 1810) (Fig. 3).

Adultul (3-3,5 mm lungime) prezintă palpii maxilari de culoare neagră. Corpul este de culoare neagră sau negru ciocolatiu. Aparatul bucal, primele 5 articole ale antenelor și picioarelor, sunt de culoare galben - roșiatică. Elitrele prezintă pete de culoare galben maronie. Abdomenul este de culoare roșiatică - maronie. Suprafața abdomenului este netedă. Din materialul colectat am identificat un mascul. Locul de colectare a fost stațiunea B. Specia este răspândită în Europa de Nord, Europa Centrală, Siberia. A fost presupusă pentru Carpați (TOTH, 1982).

4. *Lathrimaeum prolongatum* (ROTTENBERG, 1837) (Fig. 4).

Adultul (3,8 mm lungime) prezintă pe pronot un șanț longitudinal median adânc, cu o adâncitură transversală de formă semilunară. Corpul este plat, de culoare neagră, cu luciu metalic. Elitrele sunt de culoare maro închis. Baza antenelor, palpii maxilari și

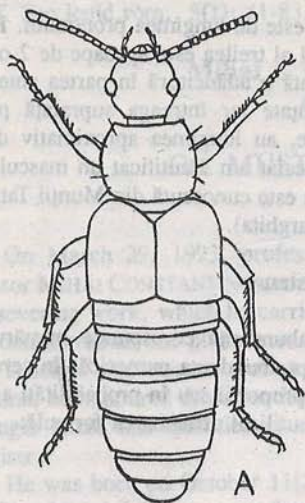

Fig. 1

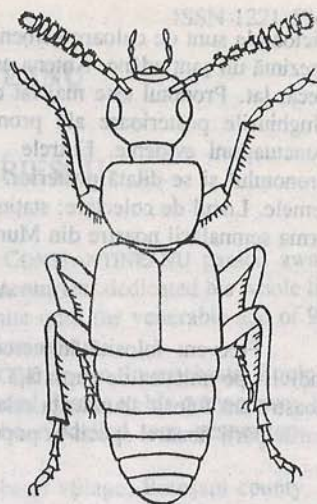

Fig. 2

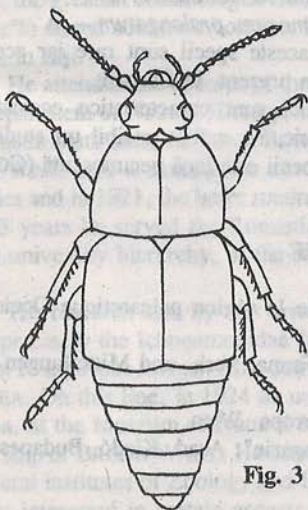

Fig. 3

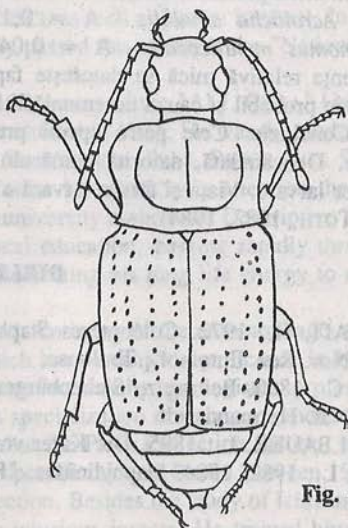

Fig. 4

Fig. 1. *Acrolocha amabilis*. A - Configurația adultului (lungimea = 3,2 mm); B - Aedeagusul (după TOOTH, 1982).

Fig. 2. *Hapalarea distincticornis*. Configurația adultului (lungimea = 2 mm).

Fig. 3. *Phoeonomus monilicornis*. Configurația adultului (lungimea = 3,5 mm).

Fig. 4. *Lathrimaemum prolongatum*. Configurația adultului (lungimea = 3,8 mm).

picioarele sunt de culoare galben - roșiatică. Capul este de lungimea pronotului. Fruntea prezintă un șanț adânc. Antena este subțire, articolul al treilea este aproape de 2 ori lung decât lat. Pronotul este mai lat decât lung și prezintă o adâncitură în partea anterioară. Unghiurile posterioare ale pronotului sunt pronunțate iar întreaga suprafață prezintă punctuațiuni evidente. Elitele , cu striuri punctate, au lungimea aproximativ dublă a pronotului și se dilată posterior. Din materialul colectat am identificat un mascul și trei femele. Locul de colectare: stațiunile B și C. Specia este cunoscută din Munții Tatra și în urma semnalării noastre din Munții Carpați (Mt. Harghita).

Abundența în ecosisteme

Frecvent folosită în cercetările ecologice, abundența corespunde numărului de indivizi pe unitatea de suprafață. Aceasta este de fapt abundența numerică. În cercetările noastre am folosit abundența relativă (exprimare în proporții sau în probabilități a participării fiecărei specii în populația studiată. Am utilizat următoarea formulă:

$$A = \frac{n}{N} \cdot 100$$

(n = numărul de indivizi ai speciei A, găsiți în probele extrase; N = numărul total de indivizi, ai tuturor speciilor, în toate probele extrase).

În urma prelucrării datelor, abundența relativă a speciilor identificate și incluse aici, a fost: *Acrolocha amabilis* - A = 0,120; *Hapalarea distincticornis* - A = 0,044; *Phloeonomus monilicornis* - A = 0,044; *Lathrimaeum prolongatum* - A = 0,177. Abundența relativă mică se datorește faptului că aceste specii sunt rare iar acest fapt constituie probabil și cauza neșemnalării lor până în prezent, în Carpați.

Concluzie. Cele patru specii prezentate aici sunt caracteristice ecosistemelor studiate. Deocamdată, datorită numărului foarte mic, nu a fost posibil un studiu și al formelor larvare. Viața și forma larvară a acestor specii este încă necunoscută (COIFFAIT, 1972; TOTH, 1982, 1984).

BIBLIOGRAFIE

- COIFFAIT, H., 1972. Coléoptères Staphilinides de la région palearctique Occidentale. Nov. Rev. Entomol., Toulouse.
- FUSS, C., 1860. Beitrag zu Siebenburgens Käfer-Fauna. Verh. und Mitteilungen Sib. V. Nat. Hermannstadt.
- GANGLBAUER, L., 1895. Die Käfer von Mitteleuropa. Wien.
- TOTH, L., 1982, 1984. Staphylinidae. "Fauna Hungarie". Acad. Kiadó, Budapest.

Ferenc PATKÓ
str. Victoriei, nr. 17/19
4150 Odorheiu Secuiesc